

MUZIKALIJE IZ OSTAVŠTINE JULIJA NJIKOŠA U MUZEJU SLAVONIJE U OSIJEKU

U Muzeju Slavonije u Osijeku čuva se opsežna ostavština Julija Njikoša (Osijek, 1924. – Zagreb, 2010.), doajena hrvatske tamburaške glazbe, koju su prema njegovoj želji 2012. darovale supruga Vera Svoboda te kćeri Vesna Njikoš Pečkaj i Mirna Njikoš Pavlović. Riječ je o notnim i zvučnim zapisima te privatnim predmetima (fotografijama, koncertnim programima, priznanjima, novinskim člancima). Ovaj rad posvećen je muzikalijama iz Njikoševe ostavštine, koje su inventarizirane i skenirane, a tijekom 2021. i stručno obrađene. Njih više od osam stotina podijeljeno je u četiri kategorije: Njikoševe autorske skladbe (tamburaške i pjesme); Njikoševi zapisi i obradbe narodnih napjeva, kola i poskočica za tamburaške orkestre; skladbe drugih autora koje je Njikoš priredio za tamburaški orkestar; skladbe kod kojih Njikoševa uloga nije navedena. Rad donosi njihov pregled na temelju načinjene obradbe te konzultacija sa stručnom literaturom, notnim zbirkama u kojima su objavljene i zvučnim izdanjima na kojima su zabilježene. Te muzikalije s jedne strane svjedoče o Njikoševoj stvaralačkoj produktivnosti, naporima u očuvanju narodne baštine i posvećenosti tamburaštvu u najširem smislu, a s druge strane pružaju mogućnost za širu kontekstualizaciju njegova života i rada, kao i za daljnja istraživanja tamburaške glazbe u Hrvatskoj.

Vilena Vrbanić

Muzička akademija Sveučilišta u
Zagrebu
Trg Republike Hrvatske 12
HR-10000 Zagreb
vilena.vrbanic@gmail.com

Pregledni članak

UDK: 78.071Njikoš, J.
069.5:78<(497.543Osijek)

Ključne riječi: muzikalije, ostavština, Julije Njikoš, Vera Svoboda, Muzej Slavonije, Osijek, tamburaška glazba.

UVOD

Ime Julija Njikoša (Osijek, 1924. – Zagreb, 2010.), doajena hrvatske tamburaške glazbe, poznato je svima koji vole tamburu, narodnu glazbu, ali i hrvatsku narodnu umjetnost uopće. Njikoš je već s dvanaest godina svirao i dirigirao tamburaškim orkestrom osječkih grafičara *Tipograf*. Urednikom Narodne muzike Radio Osijeka postao je 1951. Iste je godine osnovao Tamburaški orkestar Radio Osijeka, a 1954. Slavonsko tamburaško društvo *Pajo Kolarić*. Kao dirigent i umjetnički voditelj uvelike je pridonio razvoju Društva, koje je kvalitetu potvrdilo na brojnim nastupima i gostovanjima u Hrvatskoj, ali i diljem Europe, Kanade i Sjedinjenih Američkih Država. Na njegov je poticaj Društvo 1961. osnovalo *Festival hrvatske tamburaške glazbe* u Osijeku, u čijem je radu Njikoš sudjelovao kao predsjednik Programsko-umjetničkog savjeta.¹ Jedan je od suosnivača festivala *Zvući Panonije*, čije je prvo izdanje održano 1972. Od 1969. živio je u Zagrebu, gdje je do 1984. bio glazbeni urednik i komentator Radio Zagreba. Ipak, sve njegove preokupacije i stvaralačke inspiracije cijelog su života bile vezane za Osijek i Slavoniju, kojima je posvetio najveći dio znanja i umijeća stvarajući vrijedna i zapažena djela kao zapisivač narodnog blaga, skladatelj, muzikolog, glazbeni kritičar i dirigent.² Za svoj je rad primio brojne nagrade i priznanja, među kojima su: Nagrada grada Osijeka (1971.), Strossmayerova nagrada (1973.), Zlatni pečat grada Osijeka (1985.), Zlatna plaketa i posebno priznanje Hrvatskoga društva skladatelja za životno djelo i izniman rad na području tradicijske glazbene kulture (1998.), Zlatna jabuka Vinkovačkih jeseni (1999.), Zlatni grb grada Osijeka za životno djelo (1999.), Nagrada Osječko-baranjske županije za životno djelo ostvareno u području kulture (2003.) te nagrada *Porin* za životno djelo (2010.).³

Glazbeni pedagog i dirigent Mihael Ferić o Njikošu je zapisao: „Veliko ime hrvatske tamburaške glazbe čiji

- 1 Hrvatski tamburaški savez u Osijeku: Kako je nastao Festival tamburaške glazbe u Osijeku. URL: <http://htso.hr/nastanak-festivala/>. Usp. i Vukelić, Marija. Julije Njikoš: u povodu 85. rođendana, 2009. URL: <http://htso.hr/julije-njikos/>. Ovaj napis Marije Vukelić, dugogodišnje tajnice Festivala tamburaške glazbe, temelji se na njezinim radovima navedenima u sljedećoj bilješci.
- 2 Vukelić, Marija. Zlatni jubilej Julija Njikoša. // Županja se pružila kraj Save: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana županijskoga kraja / Julije Njikoš. Zagreb: Šokadija: društvo za promicanje hrvatske kulture i baštine, 1997. Str. 179-184. Isti rad Marije Vukelić, pod naslovom Zlatni jubilej Julija Njikoša, objavljen je i u drugim Njikoševim zbirka: Oj Baranjo, lipa i bogata: zbirka narodnih pjesama, plesova i običaja baranjskih Hrvata Šokaca / Julije Njikoš. Zagreb: [s. n.], 1996. Str. 217-220; Đakovo je srce Slavonije: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana Đakovštine / Julije Njikoš. Đakovo: Gradsko poglavarstvo Đakovo, Smotra folklor Đakovački vezovi, 1998. Str. 227-234. Kao Bilješka o autoru objavljen je u: Glazbena literatura za tamburaške orkestre. Osijek: Glazbeni arhiv Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, 2007. Str. 131-138. Pod naslovom Julije Njikoš: u povodu 86. rođendana objavljen je u: Povijest tambure i tamburaške glazbe / Julije Njikoš. Osijek: Šokačka grana, STD „Pajo Kolarić”, Hrvatski tamburaški savez, 2011. Str. 161-168.
- 3 Hrvatsko društvo skladatelja: Članovi: Njikoš, Julije. URL: <https://www.hds.hr/clan/njikos-julije>. Osim radova Marije Vukelić spomenutih u prve dvije bilješke, o Njikoševoj biografiji usp. još (kronološki): Andrić, Josip. Tamburaška glazba: historijski pregled. Slavonska Požega: [s. n.], 1962. Str. 52-54; Kovačević, Krešimir. Njikoš, Julije. // Muzička enciklopedija. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1971. Sv. 2, 1974. Str. 710; Njikoš, Julije. // Leksikon jugoslavenske muzike. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1984. Sv. 2, 1984. Str. 91; Erl, Vera. Julije Njikoš. // Hrašće 15(2011), 38, str. 41-45; Ferić, Mihael. Hrvatski tamburaški brevijar. Zagreb: Šokadija: društvo za promicanje hrvatske kulture i baštine, 2011. Str. 366-367; Njikoš, Julije. // Leksikon radija i televizije. Zagreb: Hrvatska radiotelevizija, Naklada Ljevak, 2016. Str. 360.

je doprinos u razvoju i napredovanju ove vrste glazbe veličanstven i nemjerljiv. Od svih nesporno zaslužnih osobnosti nitko, ama baš nitko, nije utkao toliko energije, ljubavi, emocija i dugih godina rada na promicanju tamburaške glazbe, kako je to činio Julije Njikoš. Opet nitko, baš nitko, nije pokrivaio i uspješno vodio toliko raznih djelatnosti vezanih uz tamburu i tamburašku glazbu, kako je to uspijevalo ovom tamburaškom prvaku”.⁴

MUZIKALIJE JULIJA NJIKOŠA U MUZEJU SLAVONIJE

O širini i važnosti Njikoševa djelovanja svjedoči i opsežna donacija notnih i zvučnih zapisa te privatnih predmeta, koje su njegova supruga Vera Svoboda te kćeri Vesna Njikoš Pečkaj i Mirna Njikoš Pavlović darovale Muzeju Slavonije 2012. godine.⁵ Obradbu građe u studenome 2013. započela je Ana Wild, tadašnja kustosica Etnografskog odjela. Složila je skladbe po abecedi i dio inventarizirala. Rad na inventariziranju nastavila je kustosica Etnografskog odjela Tünde Šipoš Živić. Detaljniju stručnu obradbu spomenutih notnih zapisa načinila je muzikologinja i autorica ovog rada.⁶ Od ožujka do studenog 2021. obradila je više od osam stotina skladbi te ih podijelila u sljedeće kategorije:

- Njikoševi zapisi i obradbe narodnih napjeva, kola i poskočica za tamburaški orkestar (320 naslova)
- autorske skladbe Julija Njikoša – tamburaške i pjesme (170 naslova)
- skladbe drugih autora koje je Julije Njikoš priredio za tamburaški orkestar (170 naslova)
- skladbe kod kojih nikakva Njikoševa uloga nije navedena (150 naslova).⁷

Za svaku skladbu određen je izvođački sastav, tempo, mjera i tonalitet. Kod zapisa i obradbi narodnih napjeva prema navodu na notama zabilježen je lokalitet. Prema sadržaju i formatu notnog zapisa određeno je je li riječ o partituri ili dionicama. Određena je i vrsta građe: autografi (izvorni Njikoševi rukopisi), prijepisi (svjedoče o distribuciji djela) i kopije (važne ako autografi ili prijepisi pojedinih skladbi nedostaju). U polju *Napomena* povezane su različite verzije iste skladbe (ili je rukopis povezan s tiskovinom, a dionice s partituro) te su prepisane i po potrebi komentirane bilješke na notama.

Upravo su bilješke na notama otkrile brojne korisne i zanimljive podatke: imena autora stihova (ili glazbe ako je Njikoš bio zapisivač i priređivač), festivala na kojima su skladbe izvedene ili zvučnih izdanja na kojima su zabilježene. Zahvaljujući brojnim tamburaškim društvima,

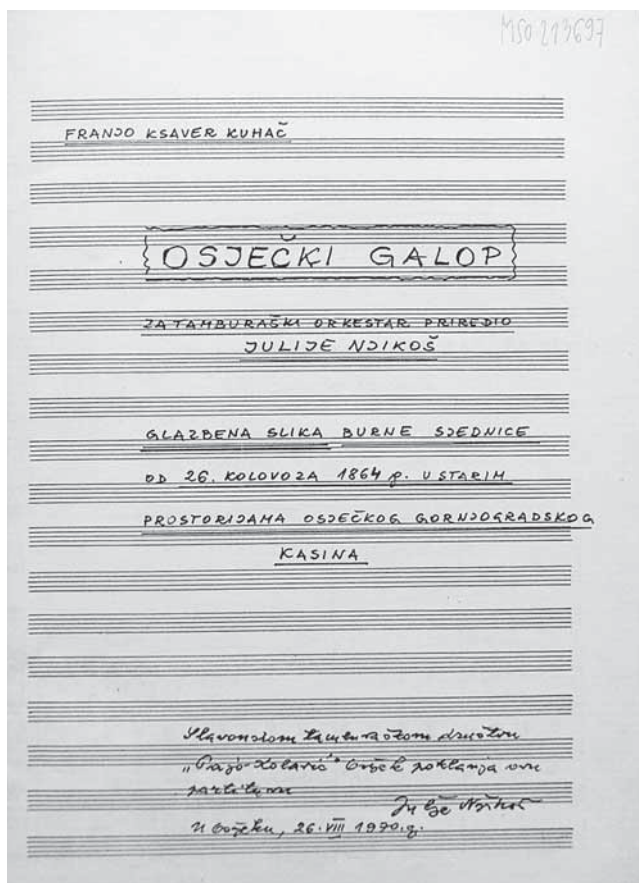
4 Cit. Ferić, Mihael. Nav. dj., str. 366.

5 Ivanković, Grgur Marko. Ostavština Njikoš. // *Donacije: izbor iz zbirki Muzeja Slavonije 1994. – 2019.* / Gabrijela Baričić... [et al.]. Osijek: Muzej Slavonije, 2021. Str. 110.

6 Obradba notnih zapisa iz ostavštine Julija Njikoša u Muzeju Slavonije ostvarena je uz financijsku pomoć Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske te Osječko-baranjske županije.

7 Uglavnom je riječ o tiskovinama, a kod rukopisnih materijala nije Njikošev rukopis.

sastavima i festivalima tamburaška se glazba u Slavoniji, Baranji i Srijemu razvila na osobito bogat način, u čemu je istaknutu ulogu imao upravo Julije Njikoš. Na nekim muzikalijama navedeni su datum i mjesto nastanka, otkrivajući njegovu marljivost i produktivnost, čak i tijekom godišnjeg odmora. Primjerice, *Osječki galop* Franje Ksavera Kuhača priredio je za tamburaški orkestar u Vrboskoj na otoku Hvaru 15. kolovoza 1970. te darovao partituru Slavonskom tamburaškom društvu *Pajo Kolarić* 26. kolovoza iste godine (Sl. 1).

Sl. 1. Franjo Ksaver Kuhač: *Osječki galop*. Priredio Julije Njikoš. Partitura za tamburaški orkestar; rukopis (kopija), MSO 213697

Predaha nije bilo ni tijekom blagdana: *Hrvatski ples br. 4: Bunjevački* dovršen je na Badnjak 1998. godine, a pjesma *Stari saletl* datirana je na Božić 1999. Popis muzikalija iz Njikoševe ostavštine grupiran je prema navedenim kategorijama, priložen uz muzejsku zbirku te dostupan za daljnje konzultiranje.

U nastavku rada muzikalije iz ostavštine Julija Njikoša u Muzeju Slavonije bit će opisane na temelju načinjene obradbe te konzultacija sa stručnom literaturom, notnim zbirkama u kojima su objavljene i zvučnim izdanjima na kojima su zabilježene. Uz to u kolovozu 2022. razgovarala sam s Vesnom Njikoš Pečkaj i doznala brojne zanimljivosti vezane uz glazbeni put i djelovanje njezina oca. Gospođa Njikoš Pečkaj naglasila je da se dotad u Muzeju Slavonije čuvao samo dio muzikalija iz Njikoševe ostavštine. Drugi je

dio, uz vrijednu narodnu nošnju Vere Svoboda koju je dobila na Đakovačkim vezovima 1972. godine, zahvaljujući već spomenutim darovateljicama u Muzej Slavonije pristigao u rujnu 2022. godine.⁸ Te muzikalije u sljedećem razdoblju tek treba stručno obraditi. Osim u Muzeju Slavonije Njikoševe muzikalije čuvaju se u Tamburaškom društvu „Gaj” u Zagrebu (17 autografa u originalu i veći broj autografa u kopijama)⁹ te Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, gdje njegovo ime nosi Glazbeni arhiv.¹⁰ Riječ je o skladbama vezanima uz *Festival hrvatske tamburaške glazbe* i festival *Zvuci Panonije*. Svi naslovi koji su zastupljeni ondje nalaze se i u Muzeju Slavonije, bilo kao originali ili kopije.

AUTORSKE SKLADBE – TAMBURAŠKE

Najvrjedniji dio Njikoševa autorskog opusa koncertne su skladbe za solo tambure i tamburaški orkestar. U njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije uglavnom su zastupljene kao rukopisne partiture (autografi). Opisujući Njikošev skladateljski profil, skladatelj i književnik Josip Andrić (Bukin, Bačka, 1894. – Zagreb, 1967.)¹¹ bilježi: „Njikošev stil komponiranja izlazi melodijski izravno iz korijena slavonske narodne melodike te se polazeći od citiranja i imitiranja približava sve više granicama gdje nastupa teren izvornog muzičkog izražavanja i formiranja. Dominantna mu je rapsodičnost forme, tradicionalnost harmonije te najširem shvaćanju skroz razumljiva i simpatična jednostavnost kompozitorske tehnike i tamburaške instrumentacije. I kad se Njikoš komponirajući udaljuje od vrela narodnog melodijskog izražavanja, nastoji naći melodijski put koji bi ga izdigao iznad konvencionalnosti. Od Paje Kolarića preko Mije Majera i Vladimira Hafnera vodi ravna tamburaška linija do Julija Njikoša, koji je kao sin njihova grada i nasljednik njihove muzičke tradicije postao jedan od glavnih stupova današnje tamburaške glazbe. Naslanjajući se na najjače predstavnike tamburaške stvaralačke prošlosti i sadašnjosti prilazi i u vlastitom kompozitorskom razvoju pomalo k sve izrazitijem usponu. Slavonija je glavna tema njegova skladateljskog rada, a opće njegovo tamburaško

- 8 Miklič, Danijel. Dar osječke tamburaške dive: Vera Svoboda donirala nošnju Muzeju Slavonije. // *Glas Slavonije*, 102(32068) (subota i nedjelja, 16. i 17. 9. 2022.), str. 64. URL: <http://www.glas-slavonije.hr/503790/5/Vera-Svoboda-donirala-nosnju-Muzeju-Slavonije>. Prva donacija obitelji Njikoš bila je još u svibnju 1993. godine, kada je Julije Njikoš darovao Muzeju Slavonije tamburu samicu Paje Kolarića (inv. br. MSO-E-1760). Opis i povijest Kolarićeve tambure usp. u: Njikoš, Julije. Povijest tambure i tamburaške glazbe. Osijek: Šokačka grana, STD „Pajo Kolarić”, Hrvatski tamburaški savez, 2011. Str. 66-67.
- 9 Jazbec, Ana. Muzikalije, inventar i analiza djelovanja Tamburaškog društva „Gaj” iz Zagreba, diplomski rad. Zagreb: Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 2018. Str. 48 i 116-119.
- 10 Barišić, Nikola. Građa Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, diplomski rad. Osijek: Akademija za umjetnost i kulturu, 2019. Str. 39.
- 11 Julije Njikoš autor je nekoliko radova o Josipu Andriću: Bunjevci i Šokci u skladbama Dr. Josipa Andrića – uz 95-godišnjicu rođenja hrvatskog skladatelja, muzikologa, književnika i urednika Hrvatskog književnog društva Sv. Jeronima. // *Sveta Cecilija* 59, 3(1989), str. 72-76. URL: <https://hrcaak.srce.hr/file/366386>; Glazbena djelatnost Josipa Andrića. // *Sveta Cecilija* 40, 2(1970), str. 39-40 i *Sveta Cecilija* 40, 3(1970), str. 76-78. URL: <https://hrcaak.srce.hr/file/354452> i <https://hrcaak.srce.hr/file/354649>. Suautor je natuknice o Josipu Andriću u Hrvatskom biografskom leksikonu: Mihanović, Nedjeljko; Njikoš, Julije. Andrić, Josip. Hrvatski biografski leksikon. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1983. Sv. 1, Str. 130-131. URL: <https://hbl.izmk.hr/clanak.aspx?id=582>. Priredio je za dva glasa i tamburaški orkestar prvu pjesmu (*Pleternica kraj Požege grada*) iz Andrićeva ciklusa *Pleternica: tri pjesme na vlastite riječi*, op. 208, izvorno skladana za dva glasa i klavir (inv. br. 212046).

djelovanje obuhvaća širinu cjelokupnog tamburaštva. Tamburaška glazba je bitni sadržaj njegova života”.¹²

Prema Ani Jazbec „može se reći da primjerci ovakvih [Njikoševih] skladbi, gdje je tamburaški orkestar ravan simfonijskom orkestru, a čak i nazivi skladbi simbolično sugeriraju na takve glazbene vrste pisane za takav veliki izvođački sastav, dodatno proširuju repertoarne granice tamburaške glazbe te prikazuju njezine široke mogućnosti i fleksibilnost”.¹³

U Njikoševoj ostavštini u Muzeju Slavonije čuvaju se njegove autorske skladbe:

- diptisi: *Pleterničke sličice; Tuzlanski diptih; Vinkovačke razglednice*
- elegije: *Elegija i scherzo; Posavska elegija; Slavonska elegija; Varaždinska elegija*
- glazba za dječje igrokaze: *Crvenkapica; Kneginja na zrnju graška; Pepeljuga; Veseli medvjedići*
- glazba za narodne igrokaze: *Graničarska ljubav; Inoče; Žetva*
- glazbene idile: *Kad zabijele staze Slavonije; Moslavačka noć; U naručju snova; U smiraj dana; Večer na Korani; Večer na selu*
- glazbene skice: *Kad zaszviram u moje samice; Pokraj stare Save; Špancirfest u Varaždinu*
- glazbene slike: *Djevojački snovi; Fruškogorski biseri; Hrvatska lira; Lijepa Gradišćanka; Ljubavi snovi; Podravske sličice; Pri svetom Ivanu; Sabini u spomenar; Sa cerničkih sokaka; Savski vrbaki; Sikirevci; Šokačka krv; Zaszvirajte tamburaši*
- intermezza: *Izgubljena nada; Plesni intermezzo*
- koncertna djela za tamburu: *Allegro za maestra: koncertni stavak; Koncert za bisernicu, brač i tamburaški orkestar u D-duru; Koncert za brač i tamburaški orkestar u G-duru; Moderato cantabile: za brač solo i tamburaški orkestar*
- koncertna kola: *Hrvatski plesovi (Sl. 2);¹⁴ Ivančica; Tempa; U slavonskom kolu*
- koračnice: *Podravec; Slavonac*
- nokturna: *Notturmo: uspomeni Dore Pejačević; Varaždinski nocturno*
- simfonijske poeme: *Podravina; Podravski krajobraz; Zvuci moga zavičaja*
- suita: *Slavonijom ravnom*

12 Cit. Andrić, Josip. Nav. dj., str. 53-54. O Paji Kolariću, Miji Majeru i Vladimiru Hafneru bit će više riječi nešto kasnije.

13 Cit. Jazbec, Ana. Nav. dj., str. 48.

14 Riječ je o ciklusu od deset plesova: *Slavonskog plesa, Zagorskog plesa, Prigrorskog plesa, Bunjevačkog plesa, Posavskog plesa, Podravske plesa, Srijemskog plesa, Šokačkog plesa, Međimurskog plesa i Dalmatinskog plesa*. U Njikoševoj ostavštini u Muzeju Slavonije čuvaju se prva četiri plesa (inv. br. 211978, 211979, 211980 i 211981).

Sl. 2. Julije Njikoš: Hrvatski ples br. 2: Zagorski. Partitura za tamburaški orkestar; rukopis, MSO 211979.

- rapsodije: *Baranjska rapsodija; Bečarska rapsodija; Vojvođanska rapsodija; Podravska rapsodija; Slavonska rapsodija (Sl. 3)*

Sl. 3. Julije Njikoš: Slavonska rapsodija. Partitura za tamburaški orkestar; rukopis, MSO NZ-141-V5.

- romance: *Požeška romanca*; *Romanca u G-duru*
- uvertira: *Stari graničar*
- ostalo: *Čardaš*; *Dravski valovi*; *Ivanjske krijesnice*; *Pjesma Osijeku*; *Posavski zvuci*; *Varaždinska mladost*; *Varaždinski tamburaši*.¹⁵

Među CD-ovima na kojima su zabilježene Njikoševe autorske skladbe (od ovdje navedenih *Podravska rapsodija*, *Slavonska rapsodija* i *Čardaš*) valja istaknuti kompilaciju *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 2, Croatia Records, Zagreb 2010, 2CD 5896098. Na CD-u 1 su pjesme, o kojima će više riječi biti u nastavku.

AUTORSKE SKLADBE – PJESME

Kao i njegove tamburaške skladbe, mnoge Njikoševe pjesme¹⁶ nastale su na temelju slavonskoga folklor. U njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije pretežno su zastupljene kao rukopisne partiture (autograf). Među pjesmama nastalima na stihovima narodne lirike najpoznatije su *Bunjevačka grana*, *Diko moja garava*, *Diko moja, moje zlato suvo*, *Moj je lola u nane jedinac* te *Oj, Đakovo, srce Slavonije (Đakovački vezovi)*. Rodnom Osijeku posvetio je pjesme na stihove Terezije Bognar (*Opet će zvoniti zvona*), Drage Britvića (*Kod „Bijele lađe, Ponoćni svirači, Tri ruže, Zlatni danci*), Zlatka Crneca (*Osijek je duša duše moje*), Krune Fürst Medić (*Osijekom cvjetalo cvijeće, Osječka balada, Stari salet*), Ante Gardaša (*Osijeku za imendan*) i Milana Sigetića (*Pismo Osijeku*).¹⁷ Većinu pjesama za *Festival kajkavske popevke* u Krapini skladao je na stihove Zlatka Crneca: *Gda se laste vrneju vu gnezda, Popevaj prijatelj za zemlju i soze, Sigde je lepo, al' doma najlepše, Slavuji popevku su fkrali, Vu dragomu kraju, Zemlja je ova tkana od zlata i Zagorski cug*. Dvije popijevke skladao je na stihove Milana Sigetića – *Prva ljubav i Ti još ni ne znaš [kak v kleti se spi]*, a jednu na stihove Drage Britvića *Još samo v popevki*.

U njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije čuvaju se i druge pjesme, ponajviše nadahnute Slavonijom te one domoljubne i ljubavne, koje je skladao na stihove domaćih pjesnika i pjesnikinja:

- Julija Benešića: *Posljednje večer*
- Mary Beniš-Barabaš: *Bijeli san*
- Pavla Blažeka: *Cvetkova mehana; Kad zabijele staze Slavonije; Klasje; Pala rosa svuda po sokaku; Pozdrav šumi*

15 Podjela skladbi temelji se na: Šarkanj, Vid. Tamburaško stvaralaštvo Julija Njikoša, diplomski rad. Zagreb: Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 2022. Str. 15-17. Popis preostalih Njikoševih djela usp. u: Šarkanj, Vid. Nav. dj., str. 15-17; Ferić, Mihael. Nav. dj., str. 367.

16 U muzikološkoj literaturi istaknuta je distinkcija između pjesme kao književne vrste i popijevke kao glazbene. Međutim, izvan okvira tzv. umjetničke glazbe raširen je naziv *pjesma* i u glazbenom smislu te se kao takav ovdje upotrebljava.

17 Na CD-u *Osijek je duša duše moje*, [izvodil] Vera Svoboda uz Revijski i tamburaški orkestar, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005., objavljeno je sljedećih 12 skladbi Julija Njikoša: *Osijek je duša duše moje; Stari salet; Osijekom cvjetalo cvijeće; Osijeku za imendan; Tri ruže; Kod „Bijele lađe; Zlatni danci; Pismo Osijeku; Ponoćni svirači; Osječka balada; Umiru stare kavane; Fajront je dečki*. Usp. Paulik, Dalibor. *Osijek je duša duše moje*. // Cantus 134(2005), str. 69. O tim pjesmama još će riječi biti u nastavku rada.

- Terezije Bognar: *Mi smo „Tenđ; Völjeni Vukovar*
- Ivana Božidara: *Iz zemlje sam čestitih Hrvata; Volimo te, zemljo naša*
- Drage Britvića: *Fajront je dečki; Kratki susret; Polako pjesmo; Slavonijo, rođeno i mило, Umiru stare kavane; Zlataru su obukle ravnice; Zlatni danci*
- Zlatka Crneca: *Neka vječno živi domovina moja; Veliko srce domovina ima*
- Stanislave Čarapina: *Moj Slavonski Brode*
- Krune Fürst Medić: *Čega nam se usne boje?; Evo me k tebi sveti Antune*
- Stjepana Jakševca: *Legenda o tamburici*
- Ilije Lešić-Bartolov: *Vesela je Šokadija*
- Miroslava Slavka Mađera: *U Borinci veselo je*
- Mirjane Matiša: *Podravka*
- Stanislava Geze Milošića: *Imam dragu, plete kose žute; Vinkovački madrigal*
- Milivoja Pašičeka: *Bez tebe tužan je dan*
- Đure Perice: *Bosutom će zaploviti čamci*
- Adama Rajzla: *Čekamo Krista, Đakovački vezovi*
- Vladimira Rena: *Šokački nokturno*
- Šime Štampalije: *Majka; Rastanak u noći*.

Te su pjesme, među ostalim, često objavljivane u notnim zbirkama *Tamburaški orkestri* u izdanju Kulturno-prosvjetnog sabora Hrvatske, čiji je Njikoš bio urednik: *Gda se laste vrneju vu gnezda* (br. IX, 1986.), *Kod „Bijele lađe* (br. V, 1975.), *Legenda o tamburici* (br. VI, 1976.), *Ponoćni svirači* (br. IX, 1986.), *Slavonijo, rođeno i mило* (br. IX, 1986.), *Ti još ni ne znaš [kak v kleti se spi]* (br. IX, 1986.), *Tri ruže* (br. V, 1975.), *Veliko srce domovina ima* (br. VIII, 1984.), *Zemlja je ova tkana od zlata* (br. IX, 1986.) i *Zlatni danci* (br. VII, 1983.).¹⁸

Kao što je spomenuto, bilješke na notama upućuju na zvučna izdanja na kojima su pjesme zabilježene. Vokalna dionica najčešće je bila povjerena Njikoševoj supruzi Veri Svoboda (Osijek, 1936.), istaknutoj pjevačici zabavnih, narodnih i starogradskih pjesama, također dobitnici nagrade *Porin* za životno djelo (2022.).¹⁹ Vera Svoboda nastupila je na brojnim festivalima zabavne i tamburaške glazbe, a upravo je Julije Njikoš skladao, aranžirao i producirao najviše njezinih pjesama. Prema riječima Vesne Njikoš Pečkaj surađivali bi na novoj pjesmi od samog početka, „od prvog tona”, kada bi zajedno uz klavir diskutirali i isprobavali kako bi najbolje zvučala.

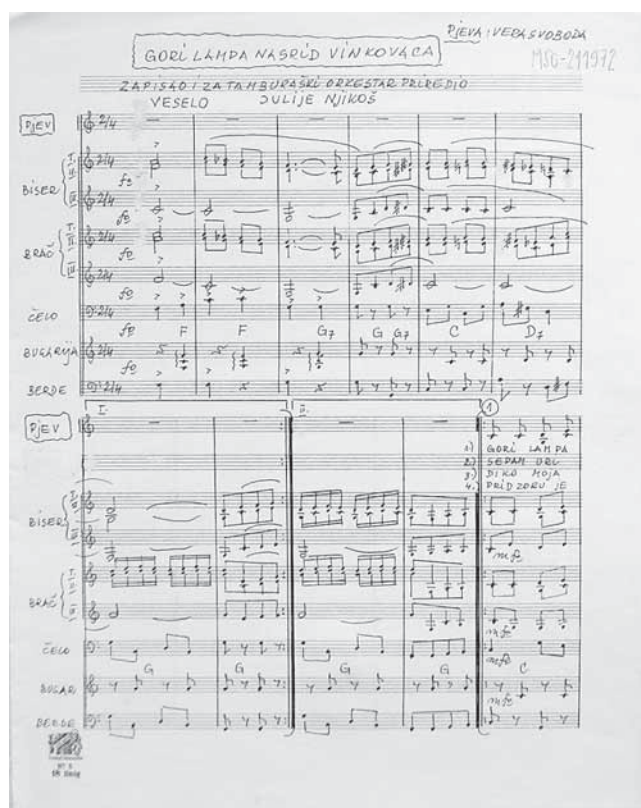
18 Njikoš, Julije. Glazbena literatura za tamburaške orkestre, str. 13-15.

19 Porin za životno djelo: Vera Svoboda i Jura Stublić. URL: <https://www.porin.org/content/porin-za-%C5%BEivotno-djelo-vera-svoboda-i-jura-stublic%C4%87>. Obrazloženje nagrade napisala je Vera Erl. URL: https://www.porin.org/sites/default/files/pdf/vera_svoboda.pdf.

Zvučna izdanja na kojima su zabilježene Njikoševe pjesme u izvedbi Vere Svoboda donosimo u Prilogu 1. Nabranje gramofonskih ploča, zvučnih kaseti i CD-a na kojima su zabilježene narodne pjesme, kola i poskočice u Njikoševoj obradbi uvelike bi nadmašilo opseg ovog rada. Na njih ćemo se, međutim, osvrnuti u nastavku prema stanju u glazbenikovoj ostavštini u Muzeju Slavonije.

ZAPISI I OBRADBE NARODNIH NAPJEVA, KOLA I POSKOČICA

Uz skladanje autorske glazbe Julije Njikoš obrađivao je narodne napjeve, kola i poskočice (slavonske, baranjske, srijemske i bačke) za tamburaški orkestar, što je također imalo važnu ulogu u afirmaciji i unapređenju tamburaške glazbe (Sl. 4).

Sl. 4. Gori lampa nasrid Vinkovaca. Zapisao i priredio Julije Njikoš. Partitura za glas i tamburaški orkestar; rukopis, MSO 211972.

Tijekom više od sedam desetljeća predana rada zapisao ih je oko 4000 i tako sačuvao od zaborava. Upravo ta vrsta građe čini najveći dio njegove ostavštine u Muzeju Slavonije (Sl. 5). Riječ je o partiturama i dionicama u rukopisnom (autografi i kopije)²⁰ i tiskanom obliku. Rezultate svojega rada Njikoš je objavio u desetak zbirki²¹ koje se temelje na primarno terenski dokumentiranoj građi: *Kad zapiva pusta Slavonija: zbirka slavonskih narodnih*

20 Neke muzikalije nose pečat Muzičkog arhiva Radio Zagreba i tada je uglavnom riječ o kopijama.

21 Zbirke koje ćemo spomenuti nerijetko sadržavaju i nekolicinu dodatnih pjesama, kola i poskočica koje kao rukopisi nisu sačuvane u Muzeju Slavonije.

pjesama, kola i poskočica (Osijek, 1954.),²² *Pjesme iz Slavonije uz tambure* (Zagreb, 1958.),²³ *Slavonijo, zemljo plemenita: narodni običaji, pjesme, kola i poskočice* (Osijek,

Sl. 5. Oj, Baranjo, lipa i bogata. Zapisao i priredio Julije Njikoš. Partitura za ženski zbor i tamburaški orkestar; rukopis, MSO 211807.

22 U toj zbirki objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Alaj volim što sam uranila; Bečarac; Bušarac (Beravci); Čije li su tarabe; Čizme moje na bore; Da je višnja ko trešnja; Der javore; Digni Kajo kraj od štingeraja; Djevojka Mara tri vijenca plela; Drma mi se šubara i cviče; Duni mi duni lađane; Ej, čija frula ovim šorom svira; Ej, gine vene srce u menika; Ej, kad sam sinoć išla iz dućana; Ej, kad se dvoje vole od malena; Ej, kad su stari svinje žirovali; Gori lampa nasrid Vinkovaca; I dođi lolo [šalaj do večer]; I sinoć sam mila majko bila na sokaku; Jarko sunce odskočilo; Kad Slavonci krenuše; Kad zapivam visoko; Karamfile, cviče moje; Kiša pada, rosna trava; Kupi mi babo volove; Lipo ti je rano uraniti; Mila moja, gdje si sinoć bila; Moja diridika; Na livadi pala kiša rosulja; Na livadi, šalaj, na livadi; Našim šorom, Jagodo; Odbi se biser grana; Oj, čobane, zlato moje; Oj, javore, javore; Oj, jesenske duge noći; Oj, lolo moja, joj; Oj, Savice tija vodo ladna; Pod lipom Ivo boluje; Procvala je lipa i topola; Sad moj dika u šumi kod svinja; Savo vodo [el lane]; Sedam dana ljubila se nisam; Sinoć kad je pao mrak; Skuhala sam večericu; Slavonki smo mladi partizani; Škripi derma; Tekla voda Karašica; Tjera ovce djevojka; Tri jetrve žito žele; Tri sam dana kukuruz brala; U livadi, pod jasenom; U mog dike oči povelike; Vitar piri; Volim diku, dika za mnom gine; Zapivala bumbul ptica; Zora zori, rosa rosi; Zvoni zvonce, čoban tira ovce. Objavljena kola i poskočice u toj zbirki koja se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajd na levo, ajd na desno; Ajde pargar do pargara; Alaj volim u kolu igrati; Cuna nuna nunica; Čiro; Ded' poigraj Jelice; Dere (Stari Perkovci); [Ej] Slavonijo, zemljo plemenita; Faljila se faljisa; Idem šorom; Jaši baba dorata; Kabanica i seksera; Kalendara; Krastavica; Mista; Oj, djevojko, dušo moja; Oj, Ivane, Ivaniću; Oj, rastiću šušnjati; Oko moje plavo i garavo; Poskočica (Beravci); Poskočica (Soljani); Poskočica (Velika Kopanica); Poskočica (Zadubravlj); Poskočica (Županja); Povračanac; Rukavice; Slavonki drmeš (Vinkovci); Slavonki drmeš (Županja); Slavonko djevojačko kolo (Beničanci); Slavonko kolo (Antin); Slavonko kolo (Brođanci); Slavonko kolo (Beravci); Slavonko kolo (Rokovci); Slavonko kolo (Soljani); Slavonko svatovsko kolo (Marjanci); Starinsko slavonsko kolo (Valpovo); Sve su dike u kolu; Tapše; Todore; Tri livade; Zadrugarsko kolo (Đakovo); Zaplet; Zavrzanac. Zbirka je digitalizirana i dostupna na mrežnoj adresi <http://library.foi.hr/lib/knjiga.php?B=1&item=X00243>. Sadržaj je uglavnom jednak kao u rukopisnoj zbirki koja se u sklopu Njikoševe ostavštine čuva pod inv. br. 212046. Međutim, kod većeg broja pjesma i kola razlikuju se lokaliteti u rukopisnoj i tiskanoj zbirci. Sljedeće skladbe iz zbirke *Kad zapiva pusta Slavonija* objavljene su na gramofonskoj ploči *Kad zapiva pusta Slavonija: narodne pjesme i kola iz Slavonije u stilizaciji Julija Njikoša: Bečarac; Djevojka Mara tri vijenca plela; Oko moje plavo i garavo; Starinsko slavonsko kolo; U mog dike oči povelike, [izvode] Pero Nikolin, Stjepan Njikoš, Vera Svoboda, Zbor narodnih pjesama Šokadija i Tamburaški orkestar Julija Njikoša, Jugoton, Zagreb [1967], LPY-V-660. Pjesme i kola iz spomenute zbirke objavljene su i na gramofonskoj ploči *Slavonijo, zemljo plemenita: slavonske narodne pjesme i kola: Alaj volim što sam uranila; Ajd na lijevo; Čizme moje na bore; Der javore; Lipo ti je rano uraniti; Slavonijo, zemljo plemenita; Slavonko djevojačko kolo; Tapše; Tekla voda Karašica; Todore; U mog dike oči povelike, [izvode] Pero Krizanović, Pero Nikolin, Matija Pavlović, Gita Šerman-Kopljar, grupa pjevača i Tamburaški orkestar Radio Osijeka, Jugoton, Zagreb 1972, LPY-V-60944.****

23 U toj zbirki objavljene su ove pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Čija kola klepeću sokakom; Ej, Slavonijo zemljo plemenita; Mista*. Te tri pjesme čine cijelu zbirku, a riječ je o tiskanom partiturama.

1970.),²⁴ *Sa slavonske ravni: zbirka narodnih pjesama, kola i poskočica* (Zagreb, 1986.),²⁵ *Gori lampa nasrid Vinkovaca: narodni običaji, pjesme, kola i poskočice vinkovačkog kraja* (Privlaka, 1988.; drugo izdanje Privlaka – Zagreb, 1997.),²⁶

- 24 U toj zbirci objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Alaj volim ići u svatove; Alaj volim što sam uranila; Bečarac; Bilo grožđe urodilo jako; Brzi svatovac (Gradište); Bušarac (Beravci); Bušarac (Budrovci); Čije li su tarabe; Čizme moje na bore; Da je višnja kao trešnja; Der javore; Digni Kajo kraj od slingeraja; Dva Marica žito dožela; Djevojka Mara tri vijenca plela; Dojdole; Drma mi se šubara i cviče; Duni mi duni ladane; Đetelina listala; Ej, čija frula ovim šorom svira; Ej, ej, uranile mlade žetelice; Ej, gine vene srce u menika; Ej, kad sam sinoć pošla [išla] iz dućana; Ej, kad se dvoje vole od malena; Ej, kad su stari svinje žirovali; Ej, zelene se dudovi; Gori lampa nasrid Vinkovaca; I dođi lolo [šalaj do večje]; I sinoć sam mila majko bila na sokaku; Ja nabaci udicu; Jarko sunce odskočilo; Ja urani Jelo; Kad zapivam visoko; Karamfile cviče moje; Kiša pada, rosna trava; Ko rastavi mene i dragoga; Kupi mi babo volove; Kupina je malena; Kuvačice, dajte nama čorbe; Lipo ti je rano uraniti; Mila moja gdje si sinoć bila; Moja dika čoban kod ovaca; Moja diridika; Na livadi pala kiša rosulja; Na livadi, šalaj, na livadi; Našim šorom, Jagodo; Nije blago, ranče, ni srebro ni zlato; Odbi se biser grana; Oj, čobane, zlato moje; Oj, garava, garava; Oj, javore, javore; Oj, jesenske duge noći; Oj, Lipovcu, selo pokraj vode; Oj, lolo moja, joj; Oj, Savice tija vodo ladna; Pod lipom Ivo boluje; Predite prelje; Procvala je lipa i topola; Sad moj dika u šumi kod svinja; Savila se zlatna žica; Savo volim [el lane]; Sedam dana ljubila se nisam; Sinoć kad je pao mrak; Skočti srna priko trna; Skuhala sam večericu; Slavonijo, zemljo plemenita; S onu stranu Bosuta; S onu stranu Karašice; Starinski svatovac (Gradište); Svatovac (Budrovci) Svatovac (Strizivojina); Svekrvica uranila; Svekrvice, otvaraj kapiju; Škripi derma; Tekla voda Karašica; Tera Janja, lado, kroz goricu ovce; Tjera ovce djevojka; Tri jetrve žito dožele; Tri livade; U livadi, pod jasenom; U mog dike oči povelike; Urodila žuta gunja; Urodio crven drinak; Vinac vismo našoj drugi; Vitar piri, a zima se širi; Volim diku, dika za mnom gine; Vrani se konji igrali; Zapivala bumbul ptica; Zbogom ostaj moje bijelo stado, Zora zori, rosa rosi; Zvoni zvonce, čoban tira ovce. Objavljena kola i poskočice u toj zbirci koja se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajde pargar do pargara; Ajdmo cure, ajdmo se okretat (Martin, Našice); Ajdmo diko stado sastaviti; Aj dođi curo; Ajd na levo; Ajde cure (Strizivojina); Alaj volim u kolu igrati; Ceranac; Cuna nuna nunič; Čiro (Kad se Čiro oženio); Ded' poigraj Jelice; Dere (Stari Perkovci); Drmeš iz Marjanaca; Drumarac (Forkuševci); Drumarac (Kolo iz Gorjana); Faljila se faljisava; Gajdaško kolo; Idem šorom; Jaši baba dorata; Kabanica i seksera; Kalendara; Kolo (Šitar); Krastavica; Ljelje (Mi idemo, Ljeljo); Mista (Slavonski Brod); Mjesta (Kešinci); Oj, curice, šil dil daj; Oj, djevojko dušo moja; Oj, Ivane, Ivaniču; Oj, Ivankovo, selo na brdašcu; Oj, rastiću šušnjati; Oko moje plavo i garavo; Otkud tebi, Lenka, šarena koljevka; Povračanac; Rargaruša; Rokoko; Rukavice; Ružmarine, ti vršike nemaš; Sitašice (Kruševica); Slavonski drmež (Vinkovci); Slavonsko djevojačko kolo (Beničanci); Slavonsko kolo (Antin); Slavonsko kolo (Beravci); Slavonsko kolo (Kešinci); Slavonsko kolo (Rokovci); Slavonsko kolo (Soljani); Slavonsko svatovsko kolo (Marijanci); Starinsko svatovsko kolo (Valpovo); Sve su dike u kolo; Tandora; Tapše; Todore; U dvoje (Gorjani); Zaplet; Zavranac; Zorka.**
- 25 U toj zbirci objavljene su ove pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ceranac: kolo iz Soljana; Čija kola klepeću sokakom; Der javore; Drmeš iz Marjanaca; Drumarac; I sinoć sam mila majko bila na sokaku; Jabučica; Ja nabaci udicu; Kad zaigram ja i moja dika; Lolo garava; Slavonijo, zemljo plemenita; Oko moje plavo i garavo; Slavonsko djevojačko kolo; U mog dike oči povelike; Visok pendžer; a ja cura mala; Vitar piri, a zima se širi. Usp. Njikoš, Julije. Glazbena literatura za tamburaške orkestre. Osijek: Glazbeni arhiv Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, 2007. Str. 22.*
- 26 U toj zbirci objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajd na levo, ajd na desno; Alaj volim garavu; Avoj mati, jel' to taj; Bečarac; Bile vile di ste bile; Bušarac; Četir' konja vrana; Da zna dika di je stara prika; Da znaš majko što ja znam; Dvojka Mara žito je zela [Dva Marica žito dožela]; Došla jesen, jagodo; Ej, blago tebi zelena šumice; Ej, di si diko?; Ej, evo mene ja u kolo dođe; Ej, kad sam sinoć išla iz dućana; Ej, kad su stari svinje žirovali; Ej, moj lolo dopao se mami; Ej, sinoć naši večerali mlika; Ej, vezak vlad [jednina u nane]; Ej, volim diku, dika volim mene; Filipovčice; Jakobovčice; Gori lampa nasrid Vinkovaca; I dođi lolo; I moj Jirgica, jore na zora vololove; Izvor voda izvrala; Ja sam cura šokačka; Ja urani Jelo; Jedno jutro [čim je vora svanula]; Kad zapiva pusta Slavonija; Krstari; Kupi meni opančice; Kupi mi babo volove; Lego čoban na zelenu travu; Lipi vranci, lipi i otarci; Ljub me diko; Moja diridika; Nigdi placa [ko što j' u Nimaca]; Nigdi sela [nad Rokovci nema]; Oj, javore, javore; Oj, kraljeva majko, Ljeljo (Ljelje); Oj, lolo moja, joj; Oj, rakijski, da bi te dobio; Oj, ti šibljko, šibljiko; Oj, travice, sitnice; Oj, trnova medic; Ori Zelja, sutra je nedjelja [nedilja]; Peče čiča rakiju; Predite prelje; Prvu čašu druga pije; Rajole Kujo, što kuješ; Ružmarine i ja bi te brala; Sad moj dika u šumi kod svinja; Sinoć kad je pao mrak; Slavonijo zemljo plemenita (Ej, Slavonijo zemljo plemenita); Slavonski svatovac; S onu stranu Bosuta; Stara šuma urodila žirom; Stari svate, na duvaru sate; Sunce nizi, ponizuje; Škripi derma; Što mi majko za bečara braniš; Tri sam dana kukuruzne brala; U livadi pod jasenom; U mog dike oči povelike; Zvoni zvonce, čoban tira ovce. Objavljena kola i poskočice u toj zbirci koja se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajde Maje; Ajde noga za nogama; Čiro (Kad se Čiro oženio); Dere (Igrala bi dere); Diko moja garava; Ej, sviče zora; Igra kolo u dvadeset i dva; Jabučica; Jaši baba dorata; Kabanica i seksera; Kalendara (Nama kažu kalendari); Kolo iz Ilače; Kolo iz Nijemaca; Kolo iz Privlake (Šimino kolo u šamiciu); Kolo iz Prkovaca; Kolo iz Vodinaca; Krastavica; Logovac; Lolo garava; Mista (Mjesta); Oj, Ivane, Ivaniču; Oj, rastiću šušnjati; Oko moje plavo i garavo; Opa, cupa, skoči; Povračanac; Rukavice; Slavonsko kolo (Rokovci); Svatovsko kolo (Prkovci); Starovirsko kolo u samiku; Štingovana kecelja; Šokački poskakanač (Prkovci); Šokačko kolo (Nijemci); Šokačko kolo (Prkovci); Todore; Volim diku, dika za mnom gine. Usp. Njikoš, Julije. Nav. dj., str. 24.**

Oj Baranjo, lipa i bogata: zbirka narodnih pjesama, plesova i običaja baranjskih Hrvata Šokaca (Zagreb, 1988.; drugo izdanje, Zagreb, 1996.),²⁷ *Iz zemlje sam čestitih Hrvata: hrvatska pjesmarica* (Zagreb, 1993.),²⁸ *Županja se pružila kraj Save: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana županjskoga kraja* (Zagreb, 1997.),²⁹ *Đakovo je srce Slavonije: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana Đakovštine* (Đakovo, 1998.)³⁰ i dr. U tim je zbirkama, osim zapisa – vokalne dionice kod pjesama, instrumentalne dionice kod kola i poskočica, priložio partiture s vlastitim obradbama za soliste, zbor i tamburaški orkestar. U kontekstu tamburaštva valja još istaknuti da je Njikoš autor monografije *Pajo Kolarić: život i rad* (Osijek, 1995.), a tamburi je posvetio i postumno objavljenu knjigu *Povijest tambure i tamburaške glazbe* (Osijek, 2011.).

Njikoševe muzikalije u Muzeju Slavonije otkrivaju u kojim je mjestima (abecedno) u Slavoniji, Baranji i Srijemu boravio i terenski bilježio pjesme, kola i poskočice:

- 27 U toj zbirci objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajde care pogodi; igra u „dvoj“; Alaj' fino to baranjsko vino; Baranjsko kolo [diplaško kolo iz Draža]; Berem grožđe i crno i bilo; Ej, pletenice od uva do uva; Kolo iz Duboševice; Kolo na dvi strane; Maramica na stazi; Oj Baranjo, lipa i bogata; Oj, curice Marice; Posijala baba tikve; Ranče [kolo iz Gajčica]; Sitne bole; Snaša [kolo iz Gajčica]; S one strane Dunava; Vrani se konji fataju. Usp. Njikoš, Julije. Nav. dj., str. 23.*
- 28 Puni je naslov zbirke *Iz zemlje sam čestitih Hrvata: hrvatska pjesmarica: hrvatske domoljubne, stare gradske i popularne pjesme za solo, zbor i tamburaški orkestar*. U njoj su objavljene sljedeće domoljubne pjesme koje se čuvaju i u Njikoševoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Domovini; Hrvatska [Hrvatska himna]; Hrvatska seljačka sloga Braće Radića; Ja sem varamadžinec; Lijepa naša domovino; Ovdavno smo graničari stari; Oj, Hrvatska, oj; Oj, ti vilo Velebita; Podravno moja mila; U boj: zbor iz opere Nikola Šubić Zrinjski; Vezak vezla Hrvatica mlada. Objavljene starogradske pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ah, kad tebe ljubim ne smijem; Blijedi mjesec; Bolujem ja; Ej, malo ja, malo ti; Gledam bajnu zoru; Ima dana; I ona sama; Ja te ljubim djevo mila; Jedna cura mala [poljubac mi dalaj]; Jedno noćno, crna oka; Jorgovanu treba dati mira; Kad bi ove ruže male; Kod ovako divne noći; Kratki susret; Lijepa djeva stajala kraj mora; Ljubila sam oko crno; Na kraj sela čadava mehana; Na pojetarcu; Na rastanku smo; Na te mislim; Primi ove ruže; Prošeta momče kroz selo; Prošetaj Jelo; Ribara starog kći; Siroć sam družu [sirota sam ja]; Sijela Mara na kamen studencu; Sutra će nam ranom zorom; Svibanjska noć; Što mi dadeš sve uzet ću; Tišina njema vlada svud; Trudan putnik; U Požeži na Orljavi; U ranu zoru; Zašto plačeš jedno srce; Za tobom moje srce žudi; Zora rudi, dan se bili; Žalim te momče; Život je lijep. Objavljene popularne pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Daleko me biser mora; Dalmatinski šajkaš; Fala; Kaj; Kod „Bijele lađe Milovo sam garave i plave; Miruj, miruj srce moje; Poleg jedne velke gore; Rasti ružo; Stari tamburaš; Šeto sam se gori, dolí (Uzet ću te); Vu plavem trnaci; Zašto dragi zlobu tajnu sprovođiš (Obecanje). Podjela pjesama slijedi podjelu iz zbirke. Usp. Njikoš, Julije. Nav. dj., str. 25-27.***
- 29 U toj zbirci objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Četir' konja vrana; Čija kola klepeću sokakom; Čizme moje na bore; Duni mi duni ladane; Đetelina listala; Ej, lipi konji; Ej, sad moj dika u šumi kod svinja; Ej, sinoć naši večerali mlika; I dođi lolo [šalaj do večje]; Ja nabaci udicu; Kad su stari svinje žirovali; Na livadi, šalaj, na livadi; Oj, Savice tija vodo ladna; Ovdavno smo graničari stari; Oj, Drenovci, široki sokaka; Oj, garava, garava; Oko Studve i bistra Bosuta; Predite prelje; Savo vodu, graničarska diko; Slavonski bečarac; Svekrvica uranila; Tandora; Tri jetrve žito žele; Vesela je Šokadija; Vitar piri, a zima se širi; Zapivala bumbul ptica. Objavljena kola i poskočice u toj zbirci koja se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajd na levo; Ajde noga za nogama; Ajde pargar do pargara; Ceranac; Jaši baba dorata; Kabanica i seksera; Kalendari; Kolo igra, ušaraj didana; Kolo iz Drenovaca; Mista; Oj, curice, šil dil daj; Kargaruša; Slavonski drmeš (Županja); Slavonsko kolo (Soljani); Sve su dike u kolo; Tempa: koncertno kolo na narodne motive iz Drenovaca. Usp. Njikoš, Julije. Nav. dj., str. 30.**
- 30 U toj zbirci objavljene su sljedeće pjesme koje se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Bečarac; Bušarac; Der javore; Digni Kajo kraj od slingeraja; Drma mi se šubara i cviče; Duni mi duni ladane; I sinoć sam mila majko bila na sokaku; Jarko sunce odskočilo; Kad zapivam visoko; Karamfile, cviče moje; Lipo ti je rano uraniti; Na livadi pala kiša rosulja; Oj, Đakovo, srce Slavonije; Procvala je lipa i topola; Sedam dana ljubila se nisam; Sinoć kad je pao mrak; Slavonijo, zemljo plemenita; Škripi derma; Tjera ovce djevojka; Volim diku, dika za mnom gine; Zvoni zvonce, čoban tira ovce. Objavljena kola i poskočice u toj zbirci koja se čuvaju i u njegovoj ostavštini u Muzeju Slavonije: *Ajd na levo; Ajde noga za nogama; Ajde pargar do pargara; Čiro; Dere (Budrovci); Dere (Velika Kapanica); Diko moja garava; Drumarac; Jaši baba dorata; Kabanica i seksera; Kalendara; Mjesta; Povračanac; Rokoko; Rukavice; Slavonsko kolo (Beravci); Tapše; Volim diku, dika voli mene. Usp. Njikoš, Julije. Nav. dj., str. 31.**

- Antin (Vukovarsko-srijemska županija)
- Babina Greda (Vukovarsko-srijemska županija)
- Banovci (Brodsko-posavska županija)
- Beničanci (Osječko-baranjska županija)
- Beravci (Brodsko-posavska županija)
- Bizovac (Osječko-baranjska županija)
- Borovo (Vukovarsko-srijemska županija)
- Bošnjaci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Brođanci (Osječko-baranjska županija)
- Budrovci (Osječko-baranjska županija)
- Čerić (Vukovarsko-srijemska županija)
- Čamagajevci (Osječko-baranjska županija)
- Draž (Osječko-baranjska županija)
- Drenovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Duboševica (Osječko-baranjska županija)
- Đakovo (Osječko-baranjska županija)
- Đeletovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Forkuševci (Osječko-baranjska županija)
- Gajić (Osječko-baranjska županija)
- Gat kraj Belišća (Osječko-baranjska županija)
- Gorjani (Osječko-baranjska županija)
- Gradište (Vukovarsko-srijemska županija)
- Gundinci (Brodsko-posavska županija)
- Ilača (Vukovarsko-srijemska županija)
- Ivankovo (Vukovarsko-srijemska županija)
- Kešinci (Osječko-baranjska županija)
- Komletinci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Koritna (Osječko-baranjska županija)
- Kruševica (Brodsko-posavska županija)
- Lipovac (Vukovarsko-srijemska županija)
- Lužani (Brodsko-posavska županija)
- Mandićevac (Osječko-baranjska županija)
- Marijanci (Osječko-baranjska županija)
- Martin kraj Našica (Osječko-baranjska županija)
- Nijemci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Nuštar (Vukovarsko-srijemska županija)
- Osijek (Osječko-baranjska županija)
- Otok (Vukovarsko-srijemska županija)
- Podgajci Podravski (Osječko-baranjska županija)
- Požega (Požeško-slavonska županija)
- Privlaka (Vukovarsko-srijemska županija)
- Prkovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Rokovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Semeljci (Osječko-baranjska županija)
- Slavonski Brod (Brodsko-posavska županija)
- Slobodna Vlast (Osječko-baranjska županija)
- Soljani (Vukovarsko-srijemska županija)
- Stari Mikanovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Stari Perkovci (Brodsko-posavska županija)
- Strizivojna (Osječko-baranjska županija)
- Štitar (Vukovarsko-srijemska županija)
- Tiborjanci (Osječko-baranjska županija)
- Trnava (Osječko-baranjska županija)
- Valpovo (Osječko-baranjska županija)
- Velika Kapanica (Brodsko-posavska županija)
- Vinkovci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Vođinci (Vukovarsko-srijemska županija)
- Zadubravlje (Brodsko-posavska županija)

OSTALE OBRADBE

Ostale Njikoševe obradbe odnose se zabavnu, filmsku i starogradsku glazbu priređenu za tamburaški (rjeđe revijski)³¹ orkestar, uglavnom uz solista i/ili zbor. U njegovoj ostavštini pretežno su zastupljene kao rukopisi (autografi) dionice kod zabavne i filmske glazbe te partiture kod starogradskih pjesama.

Među naslove zabavne glazbe pohranjene u Muzeju Slavonije ubrajaju se (abecedno):

- *Adiós Muchachos* (glazba: Julio César Sanders; stihovi: César Vedani)
- *Ako ti više nisam draga* (glazba i stihovi: Dragomir Ristić)
- *Balada* (glazba: Pero Gotovac; stihovi: Ana Snah [pravo ime: Mani Gotovac])
- *Bećarine* (glazba: Vili Čaklec; stihovi: Stijepo Stražičić)
- *Bendžo Boy* (glazba i stihovi: Carl Niessen-Reisfeld; prepjevao na hrvatski Mario Kinel). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Banjo Boy*
- *Bijela ruža* (glazba i stihovi: Zvonimir Šebetić)
- *Bolero noći* (glazba: Milutin Vandekar; stihovi: Mira Dupelj [pseudonimi Dunja Robić i Alka Ruben])

³¹ U Njikoševim partiturama revijski orkestar najčešće uključuje puhačke instrumente (flaute, klarinete, saksofone, trombone), gudačke instrumente (violine, violu, violončelo, kontrabas), klavir, gitaru, bas-gitaru i bubnjeve.

- *Charmaine: lagani valcer* (glazba i stihovi: Ernö Rapée i Lew Pollack)
- *Ciganska noć* (glazba i stihovi: Hubert Giraud i Pierre Cour). Naslov na izvornom jeziku (francuskom): *Les gitans*
- *Cowboy Jimmy* (glazba i stihovi: Goldy i Peter de Vries)
- *Crvene ruže* (glazba: Paul Evans; stihovi: Al Byron). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Roses Are Red My Love*
- *Crveni sarafan: ruska romanca* (glazba: Aleksandr Jegorovič Varlamov; stihovi: Nikolaj Grigorijevič Ciganov; prepjevao na hrvatski Drago Britvić)
- Čaša gorkih suza (glazba i stihovi: Tomislav Hin)
- *Daleka mjesta* (glazba i stihovi: Alex Charles Kramer). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Far Away Places*
- *Dolly Day* (glazba i stihovi: Stephen Foster)
- *Hej, Joe* (glazba i stihovi: Boudleaux Bryant). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Hey, Joe*.
- *Istanbul* (glazba: Nat Simon; stihovi: Jimmy Kennedy; prepjevao na hrvatski Danilo Lanča). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Istanbul (Not Constantinople)*
- *Izbroji zvijezde* (glazba: Bruno Coquatrix; stihovi: Sammy Gallop). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Count Every Star*
- *Julijana* (glazba i stihovi: Dušan Jakšić)
- *Kad procvjeta cvijeće* (glazba i stihovi: Branko Mihaljević)
- *Kao rijeka* (glazba: Lao Carmi; stihovi: Pierre Delanoë; prepjevao na hrvatski Mario Kinel). Naslov na izvornom jeziku (talijanskom): *Le Torrent (Il Torrente)*
- *K'o crne ruže cvijet* (glazba: Ivo Kustan; stihovi: Blanka Chudoba)
- *Kućica u cvijeću: fox* (glazba i stihovi: Žarko Roje)
- *Lola i dika* (glazba: Heda Piliš; stihovi: Natalija Kuman)
- *Mali cvijet* (glazba: Sidney Bechet). Naslov na izvornom jeziku (francuskom): *Petite Fleur*
- *Milovo sam garave i plave* (glazba: Ivo Tijardović; stihovi: Ivan Kozarac)
- *Mirno teku rijeke* (glazba: Miroslav Biro; stihovi: Drago Britvić)
- *Mister Bendžo* (glazba i stihovi: Freddy Morgan, Loulou Gasté i Norman Malkin). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Mister Banjo*
- *Mucho, mucho* (Muñequita Linda): lagani fox (glazba i stihovi: Maria Grever)
- *Ne zaboravi me: lagani valcer* (glazba: Ernesto di Curtis; stihovi: Domenico Furnò). Naslov na izvornom jeziku (talijanskom): *Non ti scordar di me*
- *Novo kolo* (glazba i stihovi: Heda Piliš)
- *Objesni skitač* (glazba i stihovi: Milan Lentić)
- *Ostala si sama* (glazba i stihovi: Ricky Gianco). Naslov na izvornom jeziku (talijanskom): *Ora sei rimasta sola*
- *Panonska noć* (glazba: Radoslav Graić; stihovi: Ivan Božidar)
- *Pjesma Osijeku [Moj Osijek]* (glazba i stihovi: Branko Mihaljević)
- *Priča se nastavlja: pjesma i lagani fox* (glazba: Milan Asić; stihovi: Norbert Neugebauer)
- *Pjesma skitnice: vagabund* (glazba: Willy Berking; stihovi: Just Scheu). Naslov na izvornom jeziku (njemačkom): *Vagabundenlied*
- *Plašljivi gaučo* (glazba i stihovi: Miča Dimitrijević)
- *Podmoskovske večeri: romanca* (glazba: Vasilij Solovjov-Sedov; stihovi: Mihail Matusovski). Naslov na izvornom jeziku: *Podmoskovnye vechera*
- *Poleg jedne velke gore* (glazba: Rudolf Rajter; stihovi: Pavica Hrazdira-Šmalc)
- *Pred odlazak* (glazba i stihovi: Mario Nardelli)
- *Pričao mi djeda moja* (glazba: Branko Mihaljević; stihovi: Stjepan Jakševac)
- *Prodavačica cvijeća* (glazba: Darko Kraljić; stihovi: Bane Đuričić)
- *Prvo i posljednje veče* (glazba: Stjepan Mihaljinec; stihovi: Drago Britvić)
- *Sedam dugih dana* (glazba i stihovi: Earl Shuman, Alden Shuman i Marshall Brown). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Seven Lonely Days*
- *Slatke uspomene: valčik* (skladba Roka Šimunacija [pseudonim Mravec])
- *Snivaj mi* (skladba Roka Šimunacija)
- *Sretna luka: lagani valcer* (glazba: Milutin Vandekar; stihovi: Mira Dupelj)
- *Sviraj sad jednom još habanero* (glazba: Heinz Gietz; stihovi: Kurt Feltz). Naslov na izvornom jeziku (njemačkom): *Spiel noch einmal für mich, Habanero*
- Što Lola želi (glazba i stihovi: Richard Adler i Jerry Ross). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Whatever Lola Wants*
- *Tammy: lagani valcer* (glazba: Jay Livingston; stihovi: Ray Evans)
- *Tri prijatelja: cha-cha-cha* (glazba: Mario Bogliuni; stihovi: Arsen Dedić)

- *U malom gradu Portofinu* (glazba: pjesma Ferdinando Fred Buscaglione; stihovi: Leo Chiosso). Naslov na izvornom jeziku (engleskom): *Love in Portofino*
- *U nedilju, Ane* [Kad si kupim mali motorin] (glazba: Ljubo Kuntarić; stihovi: Blanka Chudoba)
- *Zamagljen prozor* (glazba: Ljubo Kuntarić; stihovi: Blanka Chudoba)
- *Za mjesec ili dva* (glazba: Nikša Dabović; stihovi: Žarko Roje)
- *Zar pospan ti si, Čo: fox i mala kineska priča* (glazba: Darko Kraljić; stihovi: Darko Kraljić i Norbert Neugebauer)
- *Za tvoje crne oči* (glazba: Ferry Ritter; stihovi: Vlaho Paljetak)

Filmska glazba

- *Djeca Pireja* (glazba i stihovi: Manos Hatzidakis). Naslov na izvornom jeziku: *Ta Pediá tou Pireá*. Pjesma iz igranog filma *Never on Sunday* (*Nikad nedjeljom*), red. Jules Dassin, 1960.
- *Dječak na delfinu* (glazba: Hugo Friedhofer; stihovi: Paul Francis Webster). Naslov na izvornom jeziku: *Boy on a Dolphin*. Pjesma iz istoimena igranog filma, red. Jean Negulesco, 1957.
- *Kasno: havajski tango* (skladba Pála Ábraháma [Paula Abrahama]). Iz igranog filma *Hotel Kikelet*, red. Béla Gaál, 1937.
- *Marinika* (skladba Henryja Mălineanu). Naslov na izvornom jeziku: *Marinică*. Iz animiranog filma *Șurubul lui Marinică*, red. Ion Popescu Gopo, 1956.
- *Mona Lisa: lagani foxtrott* (glazba: Jay Livingston; stihovi: Ray Evans). Iz igranog filma *Captain Carey, U.S.A.* (*Kapetan Carey*), red. Mitchell Leisen, 1951.
- *Moulin Rouge: lagani valcer* (skladba Georgesa Aurica). Iz istoimenog igranog filma, red. John Huston, 1952.
- Pjesma iz igranog filma *Crvene podvezice* (glazba: Jay Livingston; stihovi: Ray Evans). Naslov na izvornom jeziku: *Red Garters*, red. George Marshall, 1954.
- Pjesma iz igranog filma *H-8* (skladba Ljube Kuntarića). Red. Nikola Tanhofer, 1958.
- *Que Sera Sera* (glazba: Jay Livingston; stihovi: Ray Evans). Pjesma iz igranog filma *The Man Who Knew Too Much* (*Čovjek koji je previše znao*), red. Alfred Hitchcock, 1956.

Starogradske pjesme

- *Ah, kad tebe ljubiti ne smijem*
- *Blijedi mjesec već odavno zaš' o za goru*
- *Bolujem ja, boluješ ti*
- *Da smo se ranije sreli*
- *Ej, malo ja, malo ti*
- *Gledam bajnu zoru*
- *I ona sama, da ne zna mama*
- *Ja te ljubim djevo mila* (Sl. 6)

Sl. 6. *Ja te ljubim djevo mila*. Harmonizirao Julije Njikoš. Partitura za muški zbor; rukopis, MSO N-6-V9.

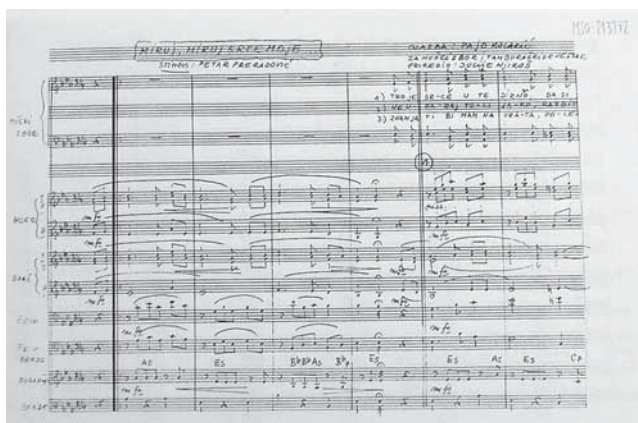
- *Jedna cura mala poljubac mi dala*
- *Kad bi ove ruže male*
- *Kod ovako divne noći*
- *Koliko te ljubim ne smijem ti reći*
- *Ljubila sam oko crno*
- *Milkina kuća na kraju*
- *Na kraj sela čađava mehana*
- *Na te mislim kad zora sviće*
- *Nebo je tako vedro*
- *Primi ove ruže*
- *Sutra će nam ranom zorom*
- *Što mi dadeš sve uzet ću*
- *Tiho noći, moje zlato spava*
- *Tišina nijema vlada svud*
- *Trudan putnik kreće kući sam*
- *U Požegi na Orljavi*
- *U ranu zoru kad svane dan*
- *Zašto plačeš jadno srce*
- *Za tobom moje srce žudi*
- *Žalim te, momče*

Od nosača zvuka na kojima su zabilježene starogradske pjesme u aranžmanu Julija Njikoša i izvedbi Vere Svoboda ističu se (kronološki):

- *Ja te ljubim djevo mila: stare popularne narodne i gradske pjesme u muzičkoj stilizaciji Julija Njikoša*, [izvode] Vera Svoboda, Vlado Koljesar, Muški oktet i Tamburaški zbor Radiotelevizije Zagreb, Jugoton i Tamburaški zbor Radiotelevizije Zagreb, Jugoton, Zagreb 1973, LPY-S-61031.
- *Narodne pjesme, kola i poskočice iz Slavonije; Stare popularne i gradske pjesme*, [izvode] Vera Svoboda, Tamburaški Orkestar RT Novi Sad i Zabavni orkestar, Zagreb 1973, LPY-S-61033 i CAY 181.
- *Koliko te ljubim*, [izvode] Vera Svoboda, Revijski orkestar i Ansamb „Combo 5”, Jugoton, Zagreb 1982, LSY-63172 i CAY 1325. Reizdanje: *Koliko te ljubim: romanse i stare gradske pjesme*, [izvode] isti izvođači, Jugoton, Croatia Records, Zagreb 2009, CD 5815013.

JULIJE NJIKOŠ I OSJEČKI GLAZBENICI

U Njikoševoj ostavštini u Muzeju Slavonije jasno se ističu dvije glavne glazbene ličnosti: njegova kao središnja te ona Vere Svoboda kao druge najvažnije. Uz njih nailazimo i na imena drugih glazbenika koji su rođenjem ili djelatnošću bili vezani uz Osijek, što je vrijedan doprinos poznavanju glazbenog života grada uopće. Njikoš je tri skladbe skladatelja i dirigenta Paje Kolarića (Osijek, 1821. – Osijek, 1876.) priredio za tamburaški orkestar (te glas, muški ili ženski zbor): *Miruj, miruj srce moje* (inv. br. 213272, Sl. 7),

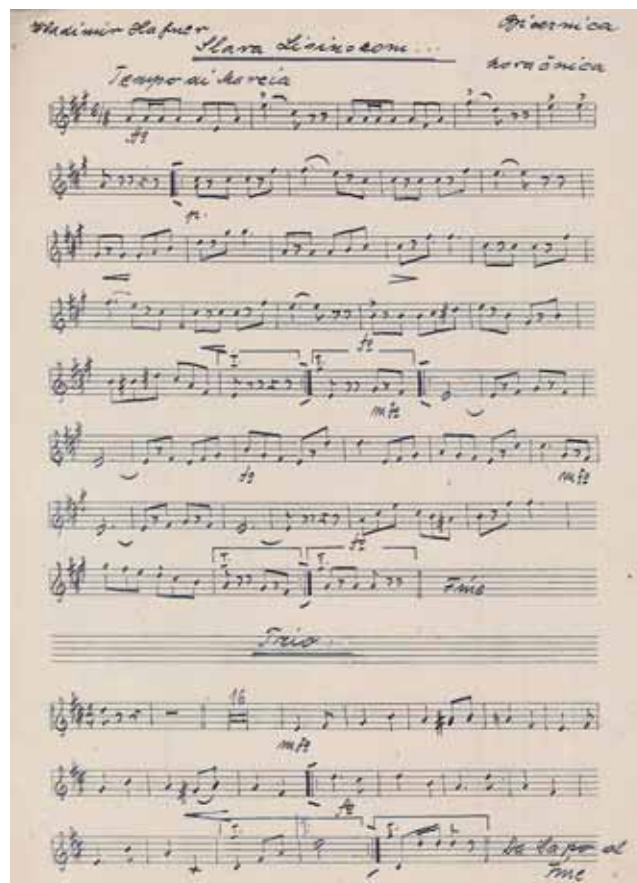

Sl. 7. Pajo Kolarić: *Miruj, miruj srce moje*. Priredio Julije Njikoš. Partitura za muški zbor i tamburaški orkestar; rukopis (kopija), MSO 213172.

Šeto sam se gori, doli (Uzet ću te; inv. br. NZ-48-V3) te *Zašto dragi zlobu tajnu sprovodiš (Obecanje*, inv. br. NZ-113-V4). Spomenute skladbe prvi je put objavio etnomuzikolog i glazbeni povjesničar Franjo Ksaver Kuhač (Osijek, 1834. – Zagreb, 1911.) u zbirci Južno-slovenske narodne popievke (Zagreb: C. Albrecht. Knjiga 1, 1878.).

Kuhačev *Osječki galop* za klavir,³² posvećen Paji Kolariću, Njikoš je priredio za tamburaški orkestar (inv. br. 213697).

Hrvatsku himnu, koju je tamburaš i skladatelj Mijo Majer (Osijek, 1863. – Zagreb, 1915.)³³ napisao na stihove Huga Badalića (Slavonski Brod, 1851. – Zagreb, 1900.), Njikoš je priredio za glas i tamburaški orkestar (inv. br. 211975). S druge strane Njikoševa skladba *Hrvatska lira: glazbena slika* (inv. br. 211976) nastala je 1998. godine, u spomen na 125. obljetnicu rođenja Mije Majera. Njikoš je za tamburaški orkestar priredio *Sremsko kolo* (inv. br. N-58-V7) Josipa Rohrbachera (Parabuć, Bačka, 1881. – Korneuburg, Austrija, 1966.), zborovođe i glazbalara koji je 1928. izumio banjolinu. Riječ je o tamburi koja predstavlja spoj bendža i mandoline: ima okrugli korpus kao bendžo i vrat kao mandolina.³⁴ U Njikoševoj ostavštini u Muzeju Slavonije čuva se *Slava Lisinskom* (inv. br. N-59-V7; Sl. 8) skladatelja i dirigenta Vladimira Hafnera (Osijek, 1886. – Osijek, 1907.). Nastala je 1904. godine, u povodu 50. obljetnice smrti Vatroslava Lisinskog (Zagreb, 1819. – Zagreb, 1854.), a Njikoš ju je priredio za tamburaški orkestar.³⁵

Sl. 8. Vladimir Hafner: *Slava Lisinskom*. Priredio Julije Njikoš. *Dionica bisernice*, rukopis, MSO N59-V7.

32 Tom je skladbom Kuhač dočarao burnu sjednicu osječkoga Gradskog zastupstva (danas Gradsko vijeće) 26. kolovoza 1864. u prostorijama gornjogradskog Kasina (danas Hrvatsko narodno kazalište). Na sjednici je iskazan otpor prema njemačkome jeziku te želja za službenim uvođenjem hrvatskog jezika, u čemu je glavnu riječ imao upravo Pajo Kolarić.

33 O Miji Majeru usp. Njikoš, Julije. Povijest tambure i tamburaške glazbe, str. 75-76.

34 O Josipu Rohrbacheru usp. Isto, str. 88-90.

35 O Vladimiru Hafneru usp. Isto, str. 93-98.

Njikoš je za muški zbor i tamburaški orkestar priredio skladbu *Pala tama* skladatelja, dirigenta, glazbenog pedagoga i etnomuzikologa Stjepana Stepanova (Osijek, 1901. – Zagreb, 1984.).³⁶ Skladatelj i dirigent Hugo Borenić (Raušer, njem. Gattendorf, Gradišće, 1907. – Osijek, 1983.) hektografirao je (umnožio)³⁷ partiture skladbi *Našim šorom* (inv. br. N-10-V6) te *Slavonijo, zemljo plemenita* (inv. br. N-11-V6), koje je Njikoš priredio za mješoviti zbor. Njikoš je pak autor uvodnog teksta i urednik tiskanog izdanja Borenićeve *Barokne uvertire*, op. 92 (inv. br. N-50-V9), koja je objavljena u časopisu *Hrvatska tamburica*, br. 7 (2005).³⁸ Njikoš je za tamburaški orkestar priredio djela skladateljice Hede Piliš (Osijek, 1925. – Zagreb, 2015.): *Novo kolo* (inv. br. NZ-93-V4/1-6) te *Lola i dika* (inv. br. 212557).³⁹ Napokon, za tamburaški orkestar priredio je skladbe *Kad procvjeta cvijeće*, *Pjesma Osijeku [Moj Osijek]* i *Pričao mi djeda moj* skladatelja, književnika i novinara Branka Mihaljevića (Zagreb, 1931. – Osijek, 2005.), dok je na njegove stihove skladao dječje igrokaze *Crvenkapica* i *Pepeljuga*.

ZAKLJUČAK

Obradbom muzikalija iz ostavštine Julija Njikoša ostvareni su svi postavljeni ciljevi: građa je stručno i sustavno obrađena; popisana je prema muzikološkim i muzeološkim kriterijima; digitalizirana je; usustavljen je način njezina čuvanja (abecedni redosljed skladbi na temelju naslova); omogućeno je osnivanje studijskih zbirki. Zainteresiranim korisnicima može se ponuditi sređena ostavština (barem jedan njezin dio), a time i lakši pristup građi jer je u sklopu ovog projekta popisana i digitalizirana. Daljnji koraci u obradbi ovih muzikalija bili bi njihovo povezivanje s audiograđom, i to ne samo sa zvučnim zapisima u radijskim⁴⁰ i drugim arhivima nego i sa snimkama na diskografskim izdanjima. Budući da je riječ o autoru koji se snažno oslanjao na tradiciju, osobito onu tamburašku, muzikalijama bi (u pojedinim kategorijama skladbi) svakako trebalo pridodati zvučne zapise. Nadalje, valjalo bi detaljnije proučiti fotografije, koncertne programe (posebice one s festivala koji su potaknuli nastanak brojnih djela), priznanja, novinske članke i drugu vrstu građe iz Njikoševe ostavštine, koja se čuva u različitim odjelima Muzeja Slavonije (Etnografski odjel, Odjel knjižnice, Odjel umjetničkog obrta, Povijesni odjel, Tehnički odjel). Na taj bi se način muzikalije kao primarni izvori povezale sa svim dostupnim sekundarnim izvorima. Ove muzikalije s jedne strane svjedoče o Njikoševoj stvaralačkoj produktivnosti,

naporima u očuvanju narodne baštine i posvećenosti tamburaštvu u najširem smislu, a s druge strane pružaju mogućnost za širu kontekstualizaciju njegova života i rada, kao i za daljnja istraživanja tamburaške glazbe u Hrvatskoj. Ovaj rad neka bude prvi korak u tome smjeru.

PRILOG 1

Zvučna izdanja na kojima su zabilježene Njikoševe pjesme u izvedbi Vere Svoboda:⁴¹

- *Bez tebe tužan je dan* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Vera Svoboda: [u bijeloj haljini]*, [izvode] Vera Svoboda i Revijjski orkestar, Jugoton, Zagreb, 1985., LSY-62023 i CAY 1657.
- *Bijeli san*, pod naslovom *Bijeli san: lagani valcer*, objavljena je na gramofonskoj ploči *melodije 50-ih: izvorni tonski zapisi*, ploča 2, Croatia Records, Zagreb 1993, LP-6 2 04276 4.
- *Bosutom će zaploviti čamci* objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, [izvode] Vera Svoboda i Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016.
- *Bunjevačka grana* objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016; kao i na zvučnoj kaseti *III. festival domoljubne tamburaške pjesme*, kaset 2, Orfej, Zagreb, 1996., CAO 5513/1.
- *Cvetkova mehana* objavljena je na gramofonskoj ploči *Nove gradske pesme: Anica Zubović i Vera Svoboda*, [izvode] Vera Svoboda i Veliki narodni orkestar Radiotelevizije Beograd, Jugoton, Zagreb, 1970., SY-1644.
- *Čekamo Krista* objavljena je na CD-ima: *Još jedna božićna pjesma*, [izvode] Vera Svoboda i Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije, Croatia Records, Zagreb 2009, CD 5874102; *Julije Njikoš : Gold Collection*, [isti izvođači], CD 1, Croatia Records, Zagreb 2010, 2CD 5896098.
- *Diko moja garava* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Vera Svoboda : Narodne pjesme, kola i poskočice u priredbi Julija Njikoša*, Jugoton, Zagreb 1975, LSY 63035 i CAY352.
- *Diko moja, moje zlato suvo* objavljena je na gramofonskoj

36 O Stjepanu Stepanovu usp. Isto, str. 112-115.

37 Hektografija je tehnika umnožavanja otisaka: kredom premazan papir po kojem se piše ili crta stavlja se na obojeni da bi na njemu ostao negativ.

38 O Hugu Boreniću usp. Njikoš, Julije. Povijest tambure i tamburaške glazbe, str. 120-122.

39 Pjesmu *Lola i dika* izvela je Vera Svoboda na *Muzičkom festivalu Slavonija* u Požegi 1971. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Muzički festival Slavonija '71*, [izvode] Vera Svoboda i Festivalski radijski orkestar, Jugoton, Zagreb 1981, LSY-V-868. U istoj izvedbi objavljena je i na gramofonskoj ploči *Vera Svoboda: Bečarine; Lola i dika*, Jugoton, Zagreb 1971, SY-S-21837.

40 Magnetske vrpce iz Njikoševe ostavštine digitalizirane su 2020. na HRT-u Radio Osijek.

41 Pjesme su navedene abecedno. Kako bi se prikupili ovi podaci, najprije su pretraženi knjižnični katalozi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (URL: <https://katalog.nsk.hr/F?RN=814291834>), Knjižnica grada Zagreba (URL: <https://katalog.kgz.hr/pages/search.aspx>) te Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek (<https://www.gskos.unios.hr/index.php/katalog-gisko/>). Sljedeći korak bilo je pretraživanje baze *Discogs: Database and Marketplace for Music on Vinyl, CD, Cassette and More Discogs* koja sadržava informacije o glazbenicima, njihovim diskografijama, albumima, singlovima itd. Nastala je u listopadu 2000., a osnovao ju je DJ i programer Kevin Lewandowski. Vlasnik *Discogs* jest tvrtka *Zink Media, Inc.* iz Portlanda (Oregon, SAD). URL: <https://www.discogs.com/>. Različita izdanja iste pjesme donesena su kronološki. Ako se pojedino izdanje spominje više puta, a izvođači su isti, navedeni su samo prvi put. Premda je baza *Discogs* vrlo iscrpna i redovito se dopunjuje, valja imati na umu da postoje i naslovi koji ondje nisu zabilježeni.

- MC 5325277 i CD 5325284. Objavljena je na CD-u *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060.
- *Legenda o tamburici* objavljena je na gramofonskoj ploči *Tamburaški orkestri*, [izvode] Ružica Colnarić, Stjepan Levanić, Zbor i Tamburaški orkestar Muzičke škole Varaždin, Jugoton, Zagreb, 1975., LSY 61229. Objavljena je na CD-u *Julije Njikoš: Gold Collection*, [izvode] Vera Svoboda, Miroslav Živković, Dječji pjevački zbor Osnovne škole Požega i Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098.
  - *Opet će zvoniti zvona* objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016.
  - *Osijek je duša duše moje* izvedena je na festivalu *Zvuci Panonije* u Osijeku 2003. Objavljena je na CD-ima: *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.; *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060; *Tamburaški spomenar: 120 originalnih hitova*, CD 6, Croatia Records, Zagreb, 2011., 6CD BOX 5966500.
  - *Osijeku za imendan* objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016; kao i na CD-u *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.
  - *Pala rosa svuda po sokaku* objavljena je na gramofonskoj ploči *Ilidža 68*, [izvode] Vera Svoboda i Tamburaški Sekstet Ivana Bernardića, Jugoton, Zagreb, 1968., EPY-4082. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Zemlja je ova tkana od zlata*, [izvode] Vera Svoboda i Orkestar *Combo 5*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 61385 i CAY 576.
  - *Pismo Osijeku* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Poklon domovini: hrvatski glazbeni festival Muenchen '92*, Croatia Records, Zagreb, 1992., MC-6 3036027 i LP-6-EPP 2 03602 8. Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016; kao i na CD-u *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.
  - *Polako pjesmo* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Koliko te ljubim*, Jugoton, Zagreb, 1982., LSY-63172 i CAY 1325.
  - *Ponoćni svirači* izvela je Vera Svoboda na festivalu *Zvuci Panonije* u Osijeku 1976. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Ponoćni svirači*, Jugoton, Zagreb, 1976., LSY 61319 i CAY 498. Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016. Objavljena je na CD-ima: *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.; *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 1, Croatia Records, Zagreb 2010, 2CD 5896098.
  - *Popevaj prijatel za zemlju i soze* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1979. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Festival kajkavske popevke: Krapina '79*, Jugoton, Zagreb, 1979., LSY-66064 i CAY 664. Objavljena je na CD-ima: *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098; *Vera Svoboda: The Best of Collection*, Croatia Records, Zagreb, 2015., CD 6072224.
  - *Prvu ljubav* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1975. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Festival kajkavske popevke: Krapina '75*, Jugoton, Zagreb, 1975., LSY-61215 i CAY 368.
  - *Sigde je lepo, al' doma najlepše* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1978. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Festival kajkavske popevke: Krapina '78*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 66 045.
  - *Slavonijo, rođeno i milo* izvela je Vera Svoboda na *Muzičkom festivalu Slavonija* u Požegi 1981. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Muzički festival Slavonija '81*, [izvode] Vera Svoboda i Festivalski radijski orkestar, Jugoton, Zagreb, 1981., LSY 61592. U istoj izvedbi objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *U slavonskom kolu*, Jugoton, Zagreb, 1981., LSY 63107 i CAY 999.
  - *Stari saletl* izvela je Vera Svoboda na festivalu *Zvuci Panonije* u Osijeku 2000. Objavljena je na CD-ima: *Zvuci Panonije 2000*, Orfej, Zagreb, 2000., CD ORF 197; *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.; *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098.
  - *Šokački noćturno* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Zemlja je ova tkana od zlata*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 61385 i CAY 576. Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Pjesme mog zavičaja: Vera Svoboda uz revijski i tamburaški orkestar*, Croatia Records, Zagreb, 1999., MC 5255260 i CD 5255277; kao i na CD-u *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098.
  - *Ti još ni ne znaš [kak v kleti se spi]* objavljena je na CD-u *Julije Njikoš: Gold Collection*, [izvode] Miroslav Živković i Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098.
  - *Tri ruže* izvela je Vera Svoboda na festivalu *Zvuci Panonije* u Osijeku 1974. godine (Sl. 10). Objavljena je na gramofonskoj ploči *Zvuci Panonije '74*, [izvode] Vera Svoboda, Muški vokalni ansambl i Tamburaški orkestar Radio Novog Sada, Jugoton, Zagreb, 1974. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Onom tko mi noćas svira*, [izvode] Vera Svoboda i Zabavni orkestar, Jugoton, Zagreb, 1974., LPY-S-61159 i CAY 306.

Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016. Objavljena je na CD-ima: *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.; *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060; *Vera Svoboda: The Best of Collection*, Croatia Records, Zagreb 2015, CD 6072224.

TRI RUŽE
(Stihovi: Drago Britvić)
Julije Njikoš

Poslušajte pjesmu TRI RUŽE sa ploče Jugoton "ZVUCI PANONIJE" LP - 6153 u izdanju VERA SVOBODA, muškog vokalnog ansambla i Festivalnog tamburaškog orkestra.

Dragi prijatelju! Sjetih se ulice mogo rođenja, koje pred Wallen-rooom ortodoksima, njegove tamburice i starog boljaca koji je svojim koštom anaka-dnosno oazio halđarmom Ružine... Pamtim i podoknice osjoških tamburača, - pa i sam sam tamburača...
Trosnja, 1974. Julije Njikoš

Moderato- ad libitum

1 Valse - lento

1. Ru-ž- nam vi-še ne od-za-nje kas... ko- li- je vi-še ne kra-že, ze...
2. Zlat- ni ži-vo, a čo-vek mu da... kal-dr-mu ka-nob i su - ze

go- di- ne oje-ku i li- pe i nas... mr- lve su da- mo, Tri ru - ze...
of- ki- ne di- o od sta- re- ga ana... u li- cu mlado- sti u - ze...

Sl. 10. Julije Njikoš - Tri ruže. Stihovi - Drago Britvić. Klavirski izvadak, tiskovina, MSO N-100-V6

- *U Borinci veselo* je objavljena je na gramofonskoj ploči *Vinkovačke jeseni 1970.: pjesme našeg kraja*, [izvode] Vera Svoboda i Tamburaški orkestar Radio Novog Sada, Jugoton, Zagreb, 1970., EPY-4398.
- *Umiru stare kavane* objavljena je na gramofonskoj ploči *Vera Svoboda: Naći ću si drugog diku; Umiru stare kavane*, [izvode] Vera Svoboda i Festivalski zabavni orkestar, Jugoton, Zagreb, 1974., SY-22681. Objavljena je na gramofonskim pločama i zvučnim kasetama: *Ponoćni svirači*, Jugoton, Zagreb, 1976., LSY 61319 i CAY 498; *Uspjesi Vere Svobode*, Jugoton, Zagreb 1979, LSY-61477 i CAY 685. Objavljena je na zvučnim kasetama i CD-ima: *Pjesmom kroz Hrvatsku*, Croatia Records, Zagreb, 1993., MC-6 3041506 i CD-D 5041511; *Život je lijep*, Croatia Records, Zagreb 2000, MC 5325277 i CD 5325284. Objavljena je na CD-ima: *Najveći uspjesi Vere Svoboda*, Croatia Records, Zagreb, 1998., CDD 5107859; *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.; *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060; *Julije Njikoš: Gold Collection*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2010., 2CD 5896098; *Drago Britvić: Gold Collection*, CD 2, Croatia Records, Zagreb, 2012., 2CD 5843627; *Vera Svoboda: The Best of Collection*, Croatia Records, Zagreb, 2015., CD 6072224.
- *Voljeni Vukovar* objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Opet će zvoniti zvona*, Orfej, Zagreb, 1995., CAO 8016 i CD 8016.
- *Vu dragomu kraju* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1980. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Festival kajkavske popevke: Krapina '80*, Jugoton, Zagreb, 1980., LSY 66105 i CAY 783; kao i na CD-u *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060.
- *Zagorski cug* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1976. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Festival kajkavske popevke: Krapina '76*, Jugoton, Zagreb, 1976., LSY-61305. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Zemlja je ova tkana od zlata*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 61385 i CAY 576; kao i na CD-u *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060.
- *Zemlja je ova tkana od zlata* izvela je Vera Svoboda na *Festivalu kajkavske popevke* u Krapini 1977. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Festival kajkavske popevke: Krapina '77*, Jugoton, Zagreb, 1977., LSY-66027. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Zemlja je ova tkana od zlata*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 61385 i CAY 576. Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Pjesmom kroz Hrvatsku*, [izvode] Vera Svoboda i Revijski i tamburaški orkestar, Croatia Records, Zagreb, 1993., MC-6 3041506 i CD-D 5041511. Objavljena je na CD-ima: *Festival kajkavske popevke: Krapina, 1966. - 1994.*, CD 3, Orfej, Zagreb, 1995., 3CD 5511; *Vera Svoboda: zlatna kolekcija*, CD 1, Croatia Records, Zagreb, 2006., 2CD 5709060.
- *Zlatni danci* izvela je Vera Svoboda na festivalu *Zvuci Panonije* u Osijeku 1978. Objavljena je na gramofonskoj ploči *Zvuci Panonije '78*, [izvode] Vera Svoboda i Tamburaški orkestar Radio Novog Sada, Radiotelevizija Ljubljana, Ljubljana, 1979., LD-0539. Objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Koliko te ljubim*, Jugoton, Zagreb, 1982., LSY-63172 i CAY 1325. Objavljena je na zvučnoj kaseti i CD-u *Pjesmom kroz Hrvatsku*, Croatia Records, Zagreb, 1993., MC-6 3041506 i CD-D 5041511; kao i na CD-u *Osijek je duša duše moje*, Hrvatski tamburaški savez, Osijek, 2005.
- *Zlataru su obukle ravnice* objavljena je na gramofonskoj ploči i zvučnoj kaseti *Zemlja je ova tkana od zlata*, Jugoton, Zagreb, 1978., LSY 61385 i CAY 576.

LITERATURA

- Andrić, Josip. *Tamburaška glazba: historijski pregled*. Slavonska Požega: [s. n.], 1962.
- Baričić, Gabrijela... [et al.]. *Donacije: izbor iz zbirki Muzeja Slavonije 1994. – 2019*. Osijek: Muzej Slavonije, 2021.
- Baričić, Nikola. *Građa Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku*, diplomski rad. Osijek: Akademija za umjetnost i kulturu, 2019. URL: <https://repozitorij.aukos.unios.hr/en/islandora/object/aukos%3A592> (2022-08-30)
- Erl, Vera. *Julije Njikoš*. // *Hrašće* 15(2011), 38, str. 41-45.
- Ferić, Mihael. *Hrvatski tamburaški brevijar*. Zagreb: Šokadija: društvo za promicanje hrvatske kulture i baštine, 2011.
- Jazbec, Ana. *Muzikalije, inventar i analiza djelovanja Tamburaškog društva „Gaj” iz Zagreba*, diplomski rad. Zagreb: Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 2018. URL: <https://drma.muza.unizg.hr/islandora/object/muza:1649> (2022-08-30)
- Kovačević, Krešimir. *Njikoš, Julije*. // *Muzička enciklopedija*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1971. Sv. 2, 1974. Str. 710.
- Kuhač, Franjo Ksaver. *Južno-slovenske narodne popievke*. Zagreb: C. Albrecht. Knjiga 1, 1878.
- Mihanović, Nedjeljko; Njikoš, Julije. Andrić, Josip. *Hrvatski biografski leksikon*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1983. Sv. 1, Str. 130-131. URL: <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=582> (2022-08-30)
- Miklić, Danijel. *Dar osječke tamburaške dive: Vera Svoboda donirala nošnju Muzeju Slavonije*. // *Glas Slavonije*, 102(32068) (subota i nedjelja, 16. i 17. 9. 2022.), str. 64. URL: <http://www.glas-slavonije.hr/503790/5/Vera-Svoboda-donirala-nosnju-Muzeju-Slavonije> (2022-09-17).
- Njikoš, Julije. *Bunjevci i Šokci u skladbama Dr. Josipa Andrića – uz 95-godišnjicu rođenja hrvatskog skladatelja, muzikologa, književnika i urednika Hrvatskog književnog društva Sv. Jeronima*. // *Sveta Cecilija* 59, 3(1989), str. 72-76. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/366386> (2022-08-30)
- Njikoš, Julije. *Glazbena literatura za tamburaške orkestre*. Osijek: Glazbeni arhiv Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, 2007.
- Njikoš, Julije. *Glazbena djelatnost Josipa Andrića*. // *Sveta Cecilija* 40, 2(1970), str. 39-40 i *Sveta Cecilija* 40, 3(1970), str. 76-78. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/354452> i <https://hrcak.srce.hr/file/354649> (2022-08-30)
- Njikoš, Julije. // *Leksikon jugoslavenske muzike*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1984. Sv. 2, 1984. Str. 91.
- Njikoš, Julije. // *Leksikon radija i televizije*. Zagreb: Hrvatska radiotelevizija, Naklada Ljevak, 2016. Str. 360. URL: https://api.hrt.hr/media/static/doc/hrt_leksikon.pdf (2022-08-30)
- Njikoš, Julije. *Povijest tambure i tamburaške glazbe*. Osijek: Šokačka grana, STD „Pajo Kolarić”, Hrvatski tamburaški savez, 2011.
- Šarkanj, Vid. *Tamburaško stvaralaštvo Julija Njikoša*, diplomski rad. Zagreb: Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 2022.
- Paulik, Dalibor. *Osijek je duša duše moje*. // *Cantus* 134(2005), str. 69.
- Vukelić, Marija. *Zlatni jubilej Julija Njikoša*. // *Đakovo je srce Slavonije: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana Đakovštine / Julije Njikoš*. Đakovo: Gradsko poglavarstvo Đakovo, Smotra folkloru Đakovački vezovi, 1998. Str. 227-234.
- Vukelić, Marija. *Zlatni jubilej Julija Njikoša*. // *Županja se pružila kraj Save: narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana županjskoga kraja / Julije Njikoš*. Zagreb: Šokadija: društvo za promicanje hrvatske kulture i baštine, 1997. Str. 179-184.

MREŽNE STRANICE

- Discogs. URL: <https://www.discogs.com/> (2022-08-30)
- Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. URL: <https://www.gskos.unios.hr/> (2022-08-30)
- Hrvatski tamburaški savez u Osijeku. URL: <http://htso.hr/> (2022-08-30)
- Hrvatsko društvo skladatelja. URL: <https://www.hds.hr/> (2022-08-30)
- Knjižnice grada Zagreba. URL: <https://www.kgz.hr/hr> (2022-08-30)
- Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. URL: <https://katalog.nsk.hr> (2022-08-30)
- Porin. URL: <https://www.porin.org/> (2022-08-30)
- Vukelić, Marija. *Julije Njikoš: u povodu 85. rođendana*, 2009. URL: <http://htso.hr/julije-njikos/> (2022-08-30)